

vergadering **C22 – BUI1**

zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden en Internationale Samenwerking

van 11 oktober 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Frank Creyelman tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over zijn deelname aan de missie van prins Filip naar de Verenigde Staten - 2604 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van de heer Ivan Sabbe tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de recente handelsmissie naar de Verenigde Staten - 2618 (2010-2011)	3
Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de ontwikkelingssteun aan Malawi en de eigengereide houding van president Mutharika en de implicaties ervan - 2615 (2010-2011)	12
Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de opvolging en uitwerking van het resultaat van de ontmoeting tussen de Vlaamse en Nederlandse regeringsleiders - 2640 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, en tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de opvolging van de Nederlandse beslissing tot het niet ontpolderen van de Hedwigepolder en de verdere evolutie(s) in dit dossier - 2660 (2010-2011)	15
Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het idee van samenwerking met Nederland inzake ontwikkelingshulp - 2691 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de mogelijke samenwerking met Nederland inzake ontwikkelingssamenwerking - 2739 (2010-2011)	20
Vraag om uitleg van de heer Jean-Jacques De Gucht tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het kantoor van Flanders Investment & Trade (F.I.T.) in Tripoli, Libië - 2755 (2010-2011)	26

■

Waarnemend voorzitter: de heer Christian Verougstraete

Vraag om uitleg van de heer Frank Creyelman tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over zijn deelname aan de missie van prins Filip naar de Verenigde Staten
- 2604 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Ivan Sabbe tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de recente handelsmissie naar de Verenigde Staten
- 2618 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Creyelman heeft het woord.

De heer Frank Creyelman: Voorzitter, deze vraag om uitleg is al voor het zomerreces ingediend en vloeit voort uit een handelsmissie die ondertussen al een tijdje achter ons ligt. Ik wil ze toch nog stellen.

In het verleden heeft het Agentschap voor Buitenlandse Handel, ook wel eens en dan zeker in deze commissie ‘het reisbureau van de prins’ genoemd, al verschillende buitenlandse economische missies georganiseerd.

Ditmaal vertrokken prins Filip en prinses Mathilde op 22 juni 2011 op economische missie naar de Verenigde Staten. De reis omvatte bezoeken aan New York, Boston en Washington DC en ook aan de International Convention van de Biotechnology Industry Organization (BIO). Ook de sectoren gezondheid, farmaceutica, cleantech en ICT kwamen aan bod. Het grootste gedeelte van de delegatie bestond uit ongeveer 300 zakenmensen, die samen 203 Belgische ondernemingen vertegenwoordigden. Voor de eerste reisden ook de regionale ministers bevoegd voor buitenlandse handel mee. Waals minister van Economie Marcourt, Brussels minister van Economie Cerexhe en Vlaams minister-president Peeters, ook bevoegd voor buitenlandse handel, maakten deel uit van de delegatie.

In oktober 2011 is een economische missie onder leiding van prins Filip naar China gepland. Op het ogenblik dat ik deze vraag om uitleg indiende, was nog niet geweten of de regionale ministers hier ook aan zullen deelnemen.

De buitenlandse handel is de afgelopen decennia verregaand hervormd en bijna volledig geregionaliseerd. We zijn doelbewust van de overkoepelende rol van de federale overheid afgestapt. Er is geen federaal overkoepelend orgaan of overkoepelende federale bevoegdheid meer. Het Agentschap voor Buitenlandse Handel, waarin de drie gewesten en de federale overheid vertegenwoordigd zijn, heeft als enige doelstelling de verzameling van statistische data en de organisatie van vier economische missies van de kroonprins per jaar. De bestemming, de duur, de omvang en de inhoud van elke missie wordt in gezamenlijk overleg bepaald.

De prinselijke missies hebben in de eerste plaats tot doel buitenlandse markten te prospecteren en de deelnemende bedrijven in staat te stellen contacten te leggen. Ik vind het bijzonder eigenaardig dat de kroonprins een buitenlandse markt, zoals de Verenigde Staten, moet prospecteren. Die buitenlandse markt is immers al jaren een van de belangrijkste handelspartners van Vlaanderen. Deze economische missie heeft de tendens bevestigd om de Vlaamse bevoegdheid voor buitenlandse handel weer onder de Belgische paraplu te brengen.

Minister-president, wie vervult de coördinerende rol bij dergelijke gezamenlijke economische missies? Wat is de rol van het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen (F.I.T.) in deze economische missie? Hoe worden de regio's betrokken bij de keuze van de landen die voor een bezoek van een prinselijke missie in aanmerking komen?

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Voorzitter, prins Filip en prinses Mathilde zijn, gevolgd door honderden Belgische zakenlui, naar New York, Washington en Boston gereisd. De minister-president is in hun kielzog gevolgd. De rondreis langs de Amerikaanse oostkust is een van de grootste handelsmissies die ons land ooit heeft ondernomen.

De minister-president was ginds ook te zien. Hij pakte uit met een boottocht over de Hudson. Gelukkig moest toen geen passagiersvliegtuig een noodlanding maken. De ongeveer 300 aanwezigen voeren langs de skyline van Lower Manhattan en het Vrijheidsbeeld en onder de Brooklyn Bridge. Hij spaarde kosten noch moeite om Vlaanderen op de voorgrond te brengen.

Een handelsmissie kan zeker nuttig zijn. Wat de reis naar New York betreft, kan ik me echter niet van de indruk ontdoen dat deze reis misschien meer een imagocampagne voor de minister-president dan een promotie van het internationaal ondernemen in Vlaanderen is geweest.

De minister-president heeft verklaard dat bescheidenheid iemand ginder nergens brengt. Hij heeft onmiddellijk de daad bij het woord gevoerd met een artikel dat we zeker niet bescheiden kunnen noemen. Het is natuurlijk jammer dat de Amerikanen geen Nederlands spreken en geen Belgische en al zeker geen Vlaamse kranten lezen. *(Opmerkingen van de heer Ludwig Caluwé)*

If you make it there, you can make it everywhere. Men moet dan natuurlijk wel ginder blijven. *(Gelach)*

De minister-president heeft, als de ongekroonde koning van Vlaanderen – een positie waar de staatshervorming misschien nog ruimte voor zal laten –, aangekondigd dat hij in de toekomst meer buitenlandse staats- en regeringsleiders zelf wil ontmoeten.

In het recente advies 2011/17 heeft de Strategische Adviesraad Internationaal Vlaanderen (SARiV) terecht verklaard dat het internationaal ondernemen twee aspecten omvat. In de eerste plaats gaat het om een verhoging van het aantal Vlaamse bedrijven die internationaal actief zijn. In de tweede plaats gaat het ook om een versterking van de inspanning om buitenlandse investeerders aan te trekken.

De cijfers van IBM, van Ernst&Young en van het F.I.T. tonen allemaal eenzelfde positieve evolutie van het aantal buitenlandse investeringen in Vlaanderen. Uit het ‘Global location trend report’ van IBM blijkt dat het aantal buitenlandse investeringen in Vlaanderen van 78 in 2009 tot 108 in 2010 is gestegen. Tijdens enkele debatten in de loop van het voorbije zittingsjaar heeft de minister-president die cijfers uiteraard aangegrepen om victorie te kraaien.

Ik zou van deze gelegenheid gebruik willen maken om aan te tonen dat er, ondanks die positieve evolutie, misschien niet veel reden tot zelfgenoegzaamheid is. Vanuit het perspectief van de groei en de welvaartscreatie is het vooral interessant na te gaan hoeveel nieuwe banen die buitenlandse investeringen hebben gecreëerd. In 2010 hebben de buitenlandse investeringen ongeveer 3900 nieuwe banen gecreëerd. In 2006 waren dat nog bijna 7000 banen.

Er is ook de World Competitiveness Scoreboard, een ranking jaarlijks opgemaakt door het IMD. Die ranking toont de concurrentiekracht van 55 geïndustrialiseerde landen. In 2010 bekleedde België de 25e plaats op een ranglijst van 55. Hiermee is ons land drie plaatsen gezakt ten opzichte van 2009. We zijn elk jaar één plaats achteruitgegaan. Het valt op dat België zijn voornaamste buurlanden, namelijk Nederland, Frankrijk en Duitsland, voor het eerst volledig moet laten voorgaan in de rangschikking. In 2009 had België nog zes plaatsen voorsprong op Frankrijk. Er is dus nog heel wat werk aan de winkel.

Ik ga nog even verder door een doorkijk te maken naar uw beleid. Het item ‘internationaal ondernemen’ past binnen de ViA-doorbraak ‘De open ondernemer’. Als we de cijfers ter zake

in het monitoringsrapport van september 2011 erbij nemen, dan zien we dat van de 39 sleutelprojecten er amper 1 gerealiseerd is, er 1 vertraging oploopt, en de andere 37 even oké zijn als vorig jaar. U ziet de taart: 38 en hier 37. Het verschil zit niet in de gerealiseerde, maar in 1 project waar vertraging op zit.

Er is natuurlijk ook het zo geroemde nieuw industrieel beleid. Na lang zoeken heb ik eindelijk iets positief ontwaard in uw witboek Nieuw Industrieel Beleid. Ik heb de teksten over economie uitvoerig gelezen, iets minder die over het buitenland zelf. U bent er zich – gelukkig maar – van bewust dat economisch Vlaanderen opereert binnen een internationale context en er alle baat bij heeft om ook over de grenzen te kijken. Het blijft echter betreurenswaardig dat de maatregelen in uw witboek zo weinig concreet zijn en niet getuigen van enige daadkracht.

Ik haal er 2 van de in totaal 50 acties uit: actie 47 is export- en internationalisatiebeleid meer gefocust op groei landen en actie 48 is gericht aantrekken van buitenlandse investeringen. Op zich zijn dat nobele acties, maar bij de invulling ervan komt u niet verder dan wat al bestaat te beschrijven, zonder ook maar één concrete maatregel te vermelden. Het recente advies van SARiV ondersteunt mijn kritiek. De SARiV is een adviesraad die u trouw zou moeten zweren en volgen. Ze zeggen: “Het witboek Nieuw Industrieel Beleid bevat tevens heel wat aanknopingspunten met het beleid inzake internationaal ondernemen, maar de Raad betreurt dat slechts twee acties (nr. 47 en 48) specifiek internationaal ondernemen beogen en dat daarvoor de intenties vaag en beperkt blijven.”

Het witboek Nieuw Industrieel Beleid gaat helemaal niet ver genoeg in het fundamenteel hervormen van onze Vlaamse industrie en economie. Daar hebben we het in de andere commissie al heel veel over gehad. We verhelpen de essentiële problemen niet. Dan heb ik het over de verrommeling, de overdreven administratieve rompslomp, de te lange uitvoerings- en aanvraagtermijnen voor vergunningen en een arbeidsmarkt die niet efficiënt is en niet hervormd zoals in Duitsland.

Alvorens tot mijn vragen te komen, sluit ik me graag aan bij de woorden van een ondernemende Vlaming in New York. In De Standaard van 27 juni 2011 verwoordt hij zijn ongerustheid over Vlaanderen. “Ik wil al lang business doen in Vlaanderen. Maar ik zie geen opportuniteiten. Veel te veel regeltjes. Veel te duur ook. De ‘can do’-mentaliteit ontbreekt. In de VS duurt het 48 uur om een zaak op te starten. Het kost ook twee keer niets. 1050 dollar, om precies te zijn. In Vlaanderen ben je al ontmoedigd nog voor je begonnen bent. Er is veel te weinig dynamisme. Daar ligt een veel grotere uitdaging dan in het bekendmaken van de merknaam Vlaanderen.” Dat is de kern van de zaak.

Minister-president, het promoten van Vlaanderen in de Verenigde Staten is een van de doelstellingen van deze missie, maar natuurlijk moet het uiteindelijke doel zijn om buitenlandse investeerders naar Vlaanderen te lokken. Dat moet met zoveel mogelijk werkgelegenheid en technologie gepaard gaan. In welke mate heeft deze economische missie effectief resultaten opgeleverd wat betreft buitenlandse investeringen?

Een Vlaming in New York ventileert in De Standaard zijn ongenoegen over de Vlaamse economie. Hoe ervaart u het ondernemersklimaat in de VS? Welke lessen hebt u tijdens de handelsmissie in de VS geleerd inzake het verbeteren – hic et nunc – van het ondernemersklimaat? Wat is de kostprijs van deze handelsmissie voor Vlaanderen?

De voorzitter: Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Als ik het zo hoor, moeten we de zinsnede misschien wel omdraaien. ‘If you can make it here’ – in Vlaanderen dus – ‘you can make it anywhere’, want hier is het blijkbaar veel moeilijker. Misschien is dat de les die we moeten trekken. De klachten over administratieve rompslomp, regeltjes die we niet zelf in handen hebben en de tijdsdruk op vergunningen. Dat is allemaal waar, we moeten daaraan werken.

Ondertussen mogen we niet blijven stilzitten. Handelsmissies hebben zeker hun nut. Ze moeten uiteindelijk worden gezien als de bekroning van de inspanningen die onze diensten dag in dag uit leveren. Dat is niet alleen F.I.T., maar ook onze Vlaamse vertegenwoordigers en alle diensten die daarmee bezig zijn. Ik heb me er nooit comfortabel bij gevoeld als men zei: uit deze handelsmissie zijn zoveel contracten voortgevloeid. We weten allemaal dat die zaken weken en soms maanden lang worden voorbereid. Tijdens de missie vormen ze de bekroning van dat werk.

De missies hebben hun nut. De vraag van de heer Creyelman is relevant. Natuurlijk zijn de regio's betrokken bij de vaststelling van de locaties, ze zitten in de raad van bestuur van het Agentschap voor Buitenlandse Handel, dat wordt in onderling overleg bepaald. We moeten ons ook vragen stellen over de toekomst, en meer direct over de toepassing van de vigerende wetgeving.

Dat is mijn bijkomende vraag, minister-president. De taken van het Agentschap voor Buitenlandse Handel liggen vast bij wet. Wat ze niet kunnen doen, is rechtstreeks contact nemen met bedrijven. Het komt mij ter ore, persistent en al lang, dat het toch gebeurt. Ik zou willen weten hoe u daar als minister-president en vooral als lid van de regering dat verantwoordelijk is voor Buitenlandse Handel, tegenover staat. Ik zie dat men uiteindelijk bezig is met een verdere verankering en institutionalisering van dat agentschap, ook door aanwerving van nieuw personeel, een jongere leeftijdscategorie, en door een langzaam en als het ware sluipend uitbreiden van het takenpakket, iets waarin niet wordt voorzien in de regelgeving.

Hoe staat u daar tegenover? Welke stappen zet u en welke hebt u al gezet? Voor ondernemers is het een beetje verwarrend als ze de ene dag zouden worden aangeschreven door F.I.T. en de andere dag door het Agentschap voor Buitenlandse Handel, dat die opdracht duidelijk niet heeft, wat trouwens ook nooit de bedoeling is geweest.

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Voorzitter, minister-president, collega's, het is inderdaad zo dat op elke missie van de kroonprins, georganiseerd door het Agentschap voor Buitenlandse Handel, een discussie in deze commissie volgt. Dat is noodzakelijk, we moeten dat blijven doen.

Ik ben ook telkens heel gemotiveerd om dit te doen, omdat men bij de oprichting van dit agentschap in 2002 dit parlement heeft voorgelogen. Ik schuw die woorden niet, want men heeft toen aan de parlementsleden iets helemaal anders verteld dan wat het agentschap op papier is geworden en ook dan hoe het zich in de praktijk gedraagt.

Mevrouw Moerman heeft er al naar verwezen: dit agentschap beschikt over een veertigtal voltijdse personeelsleden, iets wat helemaal niet in verhouding staat tot de taken die het agentschap volgens de letter van de wet op zich moet nemen en zeker niet volgens de geest van het agentschap zoals ons in 2002 werd voorgesteld.

Dat agentschap heeft als erevoorzitter de heer Filips van Saksen-Coburg, een man over wie men zegt dat hij deuren kan openen. Men heeft die man als erevoorzitter aangeduid, maar het is duidelijk dat het hele agentschap in functie staat van die ene persoon.

Voorzitter, collega's, eerder dan mij te verwonderen over de aanwezigheid van gewest-ministers op die missie, verwonder ik mij over de aanwezigheid van een federale minister op die missie. Ik herinner me heroïsche discussies in dit parlement over de problematiek van de voogdijminister en over de ministeriële verantwoordelijkheid. Toen was het heel duidelijk dat er eigenlijk geen ministeriële verantwoordelijkheid was, dat niemand verantwoordelijk was. De exportpromotie is een exclusieve verantwoordelijkheid van de gewesten. Ik vraag me dus af wat de rol kan zijn van een federale minister op een dergelijke missie.

Toen toenmalig minister Gabriels daarover ondervraagd werd en toenmalig minister-president Van den Brande, hebben beiden gezegd dat een gewestelijke minister best politiek

verantwoordelijk kan zijn. Het is dus perfect mogelijk dat één gewest een missie organiseert en dat de kroonprins daaraan deelneemt, of dat twee gewesten iets organiseren of drie gewesten: het is telkens de gewestminister die politiek verantwoordelijk is.

Minister-president, ik vraag me dus af wat de rol is van een federale minister in die delegatie, vooral omdat het hoe dan ook een situatie creëert van de facto ondergeschiktheid van het gewestelijke niveau aan het federale niveau. We hebben natuurlijk ook de verslagen in de kranten gelezen, we weten allemaal tot welke spanningen en ongemakkelijke situaties dit geleid heeft, denken we maar aan de pins, de kleuren van de pins, iemand die wegdook toen een andere de verdieping betrad en zo meer. Dit zijn natuurlijk situaties, minister-president, die vermeden moeten worden.

Ik wil me ook aansluiten bij de vraag van mevrouw Moerman. Er is sprake van 203 Belgische ondernemingen. Kunt u me zeggen hoeveel Vlaamse ondernemingen daarbij waren? Ik zou vooral graag weten op welke manier ze werden gecontacteerd en hoe ze zich hebben ingeschreven, rechtstreeks bij het agentschap of via de omweg van F.I.T., zoals het hoort?

Ten slotte wil ik nog opmerken dat ik betreurt dat bij de zesde staatshervorming, die in de steigers staat en waarmee men een heel nieuwe Belgische constructie zal uittekenen die, als we het mogen geloven, voor een nieuwe start zal zorgen, men de gelegenheid blijkbaar niet te baat neemt om dit nutteloos agentschap op te doeken.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, dames en heren, het was de eerste keer dat ik zo'n prinselijke zending meemaakte. In het verleden werd mij hier al gevraagd waarom ik niet aanwezig was bij vorige prinselijke zendingen terwijl toch veel Vlaamse bedrijven mee gingen. Nu ik wel mee geweest ben, krijg ik andere vragen. Vragen stellen is natuurlijk uw volste recht en ik zal proberen om ze allemaal te beantwoorden, maar de conclusie is alvast dat ik nooit voor iedereen goed kan doen – een levensles die me al een aantal jaren geleden meegegeven werd.

Als zo'n groot aantal Vlaamse bedrijven meegaat op zo'n zending, lijkt het aangewezen om als bevoegde minister de 'lead' te nemen bij een aantal bezoeken en seminars, en dat hebben we ook gedaan. F.I.T. heeft de zending heel goed voorbereid en aparte seminars en bedrijfsbezoeken georganiseerd en heeft de 'lead' genomen. Ook ik was verrast over het aantal Vlaamse bedrijven dat meegaat met de prinselijke zending.

Mijnheer Creyelman, het Agentschap voor Buitenlandse Handel vervult de coördinerende rol bij de prinselijke missie. F.I.T. zit, zoals mevrouw Moerman al opmerkte, in de raad van bestuur van het Agentschap voor Buitenlandse Handel en zit ook in een aantal taskforces en werkgroepen om een aantal operationele aspecten af te spreken. Bij de prinselijke missie waar we het nu over hebben, heeft F.I.T. de 'lead' genomen voor een aantal onderdelen van het groepsprogramma, zoals bedrijfsbezoeken en seminars. Naast het groepsprogramma organiseerde F.I.T. specifieke activiteiten voor de Vlaamse deelnemers, zoals een ontbijtseminarie met een panel van Vlaamse professionals die in het buitenland actief zijn. F.I.T. voorzag ook voor elke Vlaamse deelnemende ondernemer in een individueel afsprakenprogramma met zakelijke business-to-business contacten.

Er werd ook gevraagd wie de keuzes maakt. U weet dat de keuze van de bestemmingen wordt voorbereid in het agentschap, met een begeleidingscomité en zo meer. In dit begeleidingscomité zijn de export- en investeringsagentschappen vertegenwoordigd door de leidinggevende ambtenaar of hun vervangers. De finale beslissing over de bestemmingen worden genomen door de raad van bestuur van het agentschap, waarin ook vertegenwoordigers van het Vlaamse Gewest zetelen.

Dan is er de vraag over het agentschap zelf. Mijnheer Van Overmeire, als u in 2002 werd bedrogen, neem ik daarvan akte. Ik heb begrepen dat Jaak Gabriëls toen de bevoegde minister

was. Ik kan me daar niet over uitspreken, in een vorig leven heb ik zelf een aantal maanden deel uitgemaakt van het bestuur van het Agentschap voor Buitenlandse Handel.

U weet dat wij ook de betoelaging hebben verminderd. Een dotatie van 1,6 miljoen euro werd overgemaakt aan het Agentschap voor Buitenlandse Handel. Met deze dotatie worden naast enkele algemene taken van het agentschap, vier prinselijke missies per jaar georganiseerd. We moeten eens bekijken hoe we hier verder mee moeten omspringen, maar er werden destijds natuurlijk ook engagementen genomen om er een dotatie aan te geven.

Mevrouw Moerman, met het feit dat er nieuw personeel wordt aangeworven, is op zich niets verkeerd, maar wanneer men denkt dat het alleen maar kan groeien, ook de actieradius, dan vergist men zich. Ik zal de nodige signalen geven, omdat volgens u die intentie werd uitgezonden door het aantrekken van personeel. Dat kan niet, ik zal duidelijk stellen dat dat niet de bedoeling is. Integendeel, misschien kunnen de budgetten de volgende jaren nog verminderd worden.

Het agentschap is er gekomen. Ik heb toen in 2002 in die andere hoedanigheid de discussies meegemaakt, onder meer over de gebouwen en de verschillende verdiepingen – maar dat is nu niet zo relevant. We moeten efficiënt werken binnen de bevoegdheden die iedereen heeft en we moeten ons daar ook aan houden.

Er werd ook gevraagd naar de federale minister. Het is voor mij duidelijk dat de prins altijd in aanwezigheid is van een federale minister. Tijdens deze zending heeft de federale minister een aantal politieke contacten gehad die zich vooral op het federale niveau situeerden. Ik kan hem die contacten natuurlijk niet ontnemen noch andere acties ondernemen. Ik heb niet de behoefte om daar een secundaire of tertiaire rol te spelen en dat heb ik ook niet gedaan – dat is toch mijn aanvoelen. De aanwezigheid van de federale minister was, wat mij betreft, tijdens deze zending verantwoord, gezien de contacten die er waren over federale materies. Tijdens bedrijfsbezoeken en dergelijke was de situatie niet zo dat de federale minister het woord voerde, integendeel.

Mijnheer Sabbe, ik weet niet waar u die ‘zelfgenoegzaamheid’ vandaag haalt. Als die al aanwezig mocht zijn, is die zeker niet terecht. Zelfgenoegzaamheid is nooit goed en keert altijd snel, wat mij betreft is er dus geen zelfgenoegzaamheid. Ik kan alleen maar onderstrepen dat we, als we zo’n zending organiseren, doen wat ook in deze commissie wordt gezegd, namelijk dat we er de nodige dynamiek en exposure aan geven. Ik ben niet verantwoordelijk voor de grootte van de foto’s of van het artikel, maar als we iets organiseren en daar wordt ook hier veel aandacht aan besteed, dan kan dat alleen maar worden toegejuicht. Dat heeft niets te maken met een vedettecultus of met andere zaken die u suggereert.

U had ook vragen over de rankings. U hebt de rankings over België, maar daar moeten we altijd mee opletten, want Vlaanderen verschilt van België. Er zijn rankings, maar die heb ik nu niet bij, die aantonen dat we er de laatste jaren op vooruit zijn gegaan. De ene ranking is de andere niet, maar ik begrijp dat de oppositie de rankings gebruikt die ons naar beneden drukken en niet de rankings die ons naar boven brengen.

Het belangrijkste is dat blijkt uit materiaal van het F.I.T. en onze eigen opvolging dat we toch heel wat buitenlandse investeerders hebben aangetrokken. Op uw eerste vraag of zo’n zending ook buitenlandse investeringen naar hier haalt, is het antwoord dus ‘ja’. Mevrouw Moerman heeft gelijk, ik heb er ook een ‘signing ceremony’ meegemaakt waar contracten worden getekend. Ik ben daar niet wildenthousiast over, want vaak zijn het contracten die boven worden gehaald om nog eens te worden ondertekend of worden er contracten getekend die al een tijdje afgewerkt zijn. De media vragen ook wel eens hoeveel contracten getekend werden, maar zo werkt het niet. Elk dossier heeft een doorlooptijd van 18 maanden of langer, er moet hard aan gewerkt worden. Als een contract binnengehaald wordt, zijn er altijd vele

vaders om de overwinning te claimen. Als het niet wordt binnengehaald, is er meestal maar één. Dit alles is normaal, ik til er allemaal niet zo zwaar aan.

Ik kan u wel verzekeren dat we daar bij een aantal farmaceutische bedrijven zijn geweest die ook hier in Vlaanderen een vertegenwoordiging hebben. Door daar met de CEO of met de top van die Amerikaanse bedrijven te spreken, er ook tekst en uitleg te geven en er ook interesse te tonen, waren de mensen die hier actief zijn in vestigingen van die bedrijven, allemaal wildenthousiast. Dat betekent dat het een grote toegevoegde waarde heeft om langs te gaan op zo'n hoofdkantoor om de plaatselijke Vlaamse of Belgische manager te ondersteunen, zeker als er ook investeringen uit voortvloeien. Ik kan verwijzen naar Pfizer in Puurs/Bornem, naar Genzyme, naar Roche of naar een aantal kleine bedrijven die nu met Roche samenwerken, spin offs en biotechnologiebedrijven. Dat loopt allemaal. U komt uit de ondernemingswereld en u weet wellicht heel goed dat het zo werkt. Ik ben ook op het hoofdkantoor van Johnson and Johnson geweest. Ik heb ze allemaal gezien en men heeft op een aantal niet-onbelangrijke elementen positief gereageerd inzake onze aanpak hier in Vlaanderen.

Er zijn natuurlijk ook verbeterpunten en zaken waar men mij heeft op gewezen. Zo is er de notionele intrestaftrek, waar de komende dagen en weken op federaal niveau over gediscussieerd wordt. In al die hoofdkantoren hecht men heel veel waarde aan stabiliteit en rechtszekerheid. Als we er te veel aan sleutelen, is de kans vrij groot dat die hoofdkantoren niet meer het nodige vertrouwen in de regelgeving zullen hebben. Ze rekenen er echt op dat de notionele intrestaftrek ook de volgende maanden en jaren behouden blijft.

Er is ook heel de problematiek van vergunningen en dergelijke. In de VS kan men natuurlijk vrij snel een onderneming oprichten. Ook hier is er al een hele weg afgelegd. Het is heel eenvoudig om hier een zaak op te richten. Dat er nog heel wat kan worden verbeterd, is evident, maar soms is het goed dat men twee keer nadenkt voor men een onderneming opstart, want er zijn toch heel wat risico's aan verbonden.

Er werd gevraagd welke lessen ik trek uit het ondernemen in de VS. Ik wil niet aan zelfgenoegzaamheid lijden en zeggen dat ik het allemaal heel goed heb begrepen, maar in de debatten met mensen die in de VS actief zijn, heb ik meegenomen dat de VS een verschrikkelijk grote markt is, een groot land ook, en dat er absoluut juridische bijstand moet worden geleverd. De Amerikaanse ondernemingsomgeving is een heel juridische omgeving waar men direct vraagt om alles in juridische teksten en contracten te vertalen. Men heeft er direct nood aan bijstand van juristen of advocaten om alles te formuleren.

Wat me ook is bijgebleven, is dat men in de VS ook in het weekend moet doorwerken, maar op een andere manier. Men moet golf spelen met klanten en zakenrelaties, men moet zeilen, men moet een barbecue organiseren en zo meer. In Europa en Vlaanderen hebben we iets minder die dynamiek om in het weekend en 's avonds met de klanten bezig te zijn. Het vergt een groot commitment als ondernemer om er ook in de vrije tijd de nodige aandacht aan te besteden. Ik wil niet zeggen dat dat hier niet gebeurt, maar ik meen toch dat het iets minder nadrukkelijk gebeurt. Niet iedereen is verplicht om een cursus golf te volgen of om de sport minstens onder de knie te hebben om het te maken in de zakenwereld.

Ik denk dat ik de laatste vraag al heb beantwoord. De kostprijs van de handelsmissies zit in dat bedrag van 1,6 miljoen euro vervat.

Om de leden van de commissie de gelegenheid te bieden al een volgende reeks vragen om uitleg voor te bereiden, kan ik melden dat ik ook een paar dagen naar China zal gaan. De gedachtegang is dezelfde. Als Vlaamse bedrijven me vragen aanwezig te zijn en vinden dat mijn aanwezigheid effectief een verschil kan maken, kan ik vanuit mijn bevoegdheid niets anders doen. Aangezien ik mijn bijdrage wil leveren, zal ik enkele dagen afreizen om in het licht van heel specifieke projecten en contacten gedurende enkele dagen deel uit te maken van de handelsmissie in China.

Indien de leden van de commissie nog meer vragen om uitleg zouden willen voorbereiden, kan ik eveneens melden dat ik naar India zal gaan. Het betreft hier een missie van F.I.T. Ik kan dit natuurlijk enkel doen indien het Vlaams Parlement en deze commissie me toelaten Vlaanderen een paar dagen te verlaten en nadien ook nog terug te komen.

De voorzitter: De heer Creyelman heeft het woord.

De heer Frank Creyelman: Ik dank de minister-president voor het omstandig antwoord. Blijkbaar kiest het Agentschap voor Buitenlandse Handel wie de minister-president mag ontmoeten en coördineert het de zendingen. Dit maakt veel duidelijk over de aard van deze zending.

Ik zou in dit verband graag de minister-president zelf citeren. In De Standaard van 27 juli 2011 heeft hij het volgende verklaard: “Normaal gezien, wordt een staatshoofd of een regeringsleider altijd ontvangen door de eerste minister. Wel, als het over Vlaamse bevoegdheden gaat, zal dat in de toekomst wat mij betreft ook gebeuren door de minister-president van Vlaanderen. De tijd dat de deelstaten op het internationaal vlak op de tweede of de derde plaats stonden, is voorgoed voorbij.”

Dit klinkt natuurlijk schitterend. De feiten zijn echter anders. De minister-president zal misschien meer buitenlandse ondernemers ontmoeten, maar dat de deelstaten tijdens hun deelname aan een prinselijke missie niet langer op de tweede rij zouden staan, lijkt me het niet geval te zijn.

De minister-president weet even goed als ikzelf dat een Belgische zending een vrij log gebeuren is. De 300 deelnemers kunnen onmogelijk optimaal worden voorbereid en begeleid. Ze verlammen gedurende lange tijd de dienstverlening aan andere Vlaamse bedrijven in het betrokken land. De missies geven een zeer diffuus beeld van onze bedrijven. De aanwezigheid van het prinsenpaar mag in de ogen of in de fantasie van sommigen deuren openen, maar ik vind dit zeer betwistbaar. Wat niet betwistbaar is, is dat ons bedrijfsleven in de zakenwereld belachelijk wordt gemaakt. De prinsen zijn misschien leuk voor mensen die de boekjes lezen. Ze geven de gehaaide zakenmensen die her en der in de wereld rondlopen echter niet het beeld van een dynamisch en modern land, maar van een archaïsche instelling zoals het koningshuis er eentje is.

Dit laatste punt geldt natuurlijk ook voor de Belgische context op zich. Als er al een Belgisch imago bestaat, vraag ik me af of het een goed imago is. Dit is niet iets om tegenwoordig mee te pronken. Of dit imago ooit kan worden hersteld of rechtgezet, is, los van de vraag of dit zelfs wenselijk zou zijn, hoogst twijfelachtig. Gezien het citaat uit De Standaard dat ik net heb voorgelezen, dacht ik even dat de minister-president tijdens zijn deelname aan de zending in de Verenigde Staten het licht had gezien.

Ik heb nog een bijkomende vraag. Ik weet natuurlijk dat de minister-president niet verantwoordelijk is voor de berichtgeving over dergelijke zendingen. Wat is eigenlijk het nut en de nieuws waarde van een dagelijkse verslaggeving van deze en vorige prinselijke zendingen door de openbare omroep? De Vlaamse bedrijven komen daarin zelden of nooit aan bod, behalve als het erop aankomt de glansrol van die twee komieken te bewieroken. Ook op de radio komen we zelden aan het woord. Volgens mij heeft een normale economische zending van F.I.T. nooit op een dergelijke belangstelling van de VRT kunnen rekenen.

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Ik dank de minister-president voor zijn antwoord, maar ik zou toch nog drie punten naar voren willen brengen.

De minister-president is, in tegenstelling tot de SARiV, zeer optimistisch. De SARiV is duidelijk van mening dat er slechts twee acties worden ondernomen en dat deze acties bovendien vaag en beperkt blijven. De minister-president heeft het over een succesrijke

campagne met betrekking tot de buitenlandse handelsparticipaties. De SARiV deelt dit optimisme niet.

Ik haal niet zo maar wat statistieken aan. Ik baseer me voornamelijk op het rapport van IBM dat duidelijk stelt: “Foreign investment activity in Belgium continues to decrease. Less than 6000 new jobs created through 182 projects.” Het is duidelijk dat IBM, dat op dit vlak toch als een autoriteit kan worden beschouwd, vindt dat het niet de juiste richting uitgaat. Er is een tendens die de curve weer wat heeft kunnen ombuigen. Het aantal hieraan gekoppelde tewerkstellingsplaatsen blijft echter dalen.

Wat de missies as such betreft, denk ik dat niemand in een land investeert omwille van de ogen van een mooie prinses – mocht het nog een mooie prinses zijn – of omwille van de charmes van een prins of van een minister-president. Indien dit het geval zou zijn, zou niemand in China investeren. Daar hebben ze geen prinsen of koningen en de meeste Chinezen blinken niet uit door hun esthetische kwaliteiten.

Er wordt omwille van de omgevingsfactoren in een land geïnvesteerd. Dat is de onderliggende boodschap. We moeten mikken op het creëren van de ideale omgevingsfactoren. Dit zal er op lange termijn voor zorgen dat de mensen hier investeren. De rest is mooi meegenomen. Ik hoop dat we er ons steeds meer bewust van worden dat dit de essentie is.

De voorzitter: Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: De minister-president heeft een vraag niet beantwoord. Ik vraag me nog steeds af of het Agentschap voor Buitenlandse Handel binnen de hem wettelijk toegeschreven taak blijft. De Vlaamse vertegenwoordiger in de raad van bestuur zou dit eens expliciet moeten controleren.

Het Agentschap voor Buitenlandse Handel kan en mag niet rechtstreeks in contact met bedrijven treden. Ik hoor dat dit wel gebeurt. Dit is slechts een specifiek voorbeeld. Ik wil de vraag echter wat opentrekken. De minister-president zou hier, in zijn hoedanigheid van bevoegd minister, toezicht op moeten houden. Hij zou expliciet moeten nagaan of het Agentschap voor Buitenlandse Handel binnen zijn bevoegdheden blijft.

Tot slot wil ik erop wijzen dat een land er op financieel of andere vlakken een potje van kan maken en tegelijkertijd op andere vlakken toch een vrij goede merkcreputatie kan behouden. Dit is misschien materie voor een ander debat.

Als voorbeeld kijk ik naar Italië. Op de figuur van de eerste minister of op de financiële situatie ga ik niet verder in. Niemand kan echter ontkennen dat Italië op sommige vlakken en voor sommige producten een zeer goede reputatie heeft.

Hetzelfde geldt voor België. Wat onze meubelen, ons linnen of onze mode betreft, hebben we een goede reputatie. Dit staat los van het feit dat de doorlooptijden voor vergunningen hier lang zijn of van het feit dat allerlei regerings- of institutionele zaken gedurende lange tijd in de soep zijn gedraaid. Die reputatie blijft bestaan en we moeten hier gebruik van maken. Wie dit uiteindelijk verkoopt, is een andere vraag. Dat is onze eigen, interne winkel. De stelling dat we sowieso op alle vlakken in de onderste lade liggen, klopt niet.

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Voorzitter, ik heb eigenlijk dezelfde vraag als mevrouw Moerman. De minister-president heeft nog niet gezegd hoeveel van die 203 bedrijven Vlaamse bedrijven waren. Hebben die bedrijven zich bij het F.I.T. of rechtstreeks bij het Agentschap voor Buitenlandse Handel ingeschreven? Indien we de rol van de agentschappen goed in kaart willen brengen, is dit antwoord natuurlijk van essentieel belang.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Van Overmeire, ik zal u die informatie bezorgen. Ik kan dat niet zo maar uit het hoofd zeggen. Ik zal dit in elk geval laten nakijken. Indien de

voorzitter en de secretaris het goedvinden, zal ik die gegevens aan het verslag laten toevoegen.

Mevrouw Moerman, ik zal dit laten nakijken. Ik zal hier een opmerking over maken. Dit is geen probleem. Het Agentschap voor Buitenlandse Handel mag niet buiten zijn bevoegdheden treden. Indien dit het geval zou zijn, zal daar tijdens een van de volgende raden van bestuur melding van worden gemaakt.

Mijnheer Sabbe, u kent ook het onderzoek van Ernst&Young. Het laatste rapport over de buitenlandse investeringen is zeer positief. Vooral de Antwerpse regio trekt zeer veel investeringen aan. We krijgen op dit vlak goede punten. Het ene onderzoek is het andere niet: u citeert een onderzoek en ik citeer een ander onderzoek. Dat we moeten blijven proberen om buitenlandse investeerders naar hier te halen, is natuurlijk evident.

Wat de laatste vraag betreft, denk ik dat mevrouw Moerman al een aantal zaken heeft onderstreept. Ik tracht zeer pragmatisch en doelgericht te werken. Indien in eerste instantie F.I.T. en in tweede instantie mijn aanwezigheid kunnen helpen om deuren te openen en zodoende contracten binnen te halen en bedrijven in het buitenland te helpen, stel ik me pragmatisch op. In sommige landen wordt veel belang aan prinsen en koninklijke families gehecht. In andere landen is dat niet het geval. Indien dit de Vlaamse economie vooruithelpt, is dat een goede zaak. Indien dit niet helpt, moeten we hier minder aandacht aan besteden. Ik pak deze zaak al gedurende jaren heel pragmatisch aan. Vlaanderen heeft heel wat te bieden. Ik ben in het buitenland altijd trots op wat onze bedrijven kunnen aanbieden. We moeten daar voor niemand en zeker niet voor onze federale collega's achteruitgaan.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

- *De heer Frank Creyelman, voorzitter, treedt op als voorzitter.*

■

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de ontwikkelingssteun aan Malawi en de eigengereide houding van president Mutharika en de implicaties ervan - 2615 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, Vlaanderen heeft met betrekking tot ontwikkelings-samenwerking drie partnerlanden in zuidelijk Afrika, namelijk Zuid-Afrika, Malawi en Mozambique. President Mutharika van Malawi heeft recent woedend gereageerd op een uitgelekte diplomatieke boodschap van Groot-Brittannië waarin te lezen staat dat hij autocratisch is en niet tegen kritiek kan.

Het gekrenkte presidentiële ego heeft grote gevolgen. President Mutharika heeft de Britse ambassadeur het land uitgegoid. Hierop heeft Groot-Brittannië, de grootste financier van Malawi, alle ontwikkelingshulp aan het land stilgelegd. Ondertussen overwegen ook andere landen hun hulp stop te zetten. Hierdoor komt minstens 40 procent van de jaarlijkse overheidsfinanciering van president Mutharika aan een zijden draadje te hangen. Dit heeft gegarandeerd desastreuze gevolgen voor de 13 miljoen inwoners van Malawi. De economie, die de afgelopen jaren net enigszins weer op gang was gekomen, zal deze schok immers niet kunnen verwerken.

Minister-president, hoe evalueert u de gang van zaken in Malawi? Aangezien ik deze vraag om uitleg al een tijdje geleden heb ingediend, is ondertussen natuurlijk al het een en het ander gebeurd. Als ik me niet vergis, zijn de relaties met het Verenigd Koninkrijk gedeeltelijk hernomen. U kunt daar misschien meer over vertellen.

Een relatief detail heeft onredelijke en buiten elke proportie uitdijende gevolgen voor een hele bevolking gekregen. Dit is wat mij vooral interesseert. Uit de Official Development Assistance-cijfers (ODA-cijfers) van de organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) voor 2009 blijkt immers dat Vlaanderen in Malawi de negende plaats bekleedt. Overweegt u, gezien de bestaande problematiek en de geschade diplomatieke relaties met een belangrijk Europees land, maatregelen in verband met deze ontwikkelingssteun?

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Voorzitter, ik sluit me graag aan bij deze vraag om uitleg. Niet enkel de diplomatieke contacten met Groot-Brittannië zijn in het gedrang gekomen, ondertussen is op het terrein zelf ook het een en het ander veranderd. Het gaat niet om veranderingen ten goede. In augustus 2011 zijn er nog zware incidenten geweest. Ik heb in de pers gelezen dat er achttien doden en tientallen gewonden zouden zijn gevallen. Bovendien zijn honderden mensen opgesloten.

Een van de criteria op basis waarvan Malawi destijds als partner van Vlaanderen is geselecteerd, namelijk een relatieve politieke stabiliteit die de inspanningen inzake ontwikkeling een kans op succes biedt, lijkt me in het gedrang te komen. Het regime glijdt af naar een dictatuur. Elke vorm van oppositie wordt onmogelijk gemaakt. Potentiële economische investeerders beslissen natuurlijk niet in een dergelijk land te investeren.

Ik denk hierbij vooral aan de Vlaamse programma's voor de verbetering van de landbouw en de voedselzekerheid. De gezondheidszorg is nog een andere zaak. Daar zal altijd nood aan zijn en daarvoor is die politieke stabiliteit minder noodzakelijk. Om de landbouw rendabel te kunnen maken, is een goed bestuur en politieke stabiliteit natuurlijk de eerste voorwaarde. Ik vraag me af hoe de minister-president de situatie op het terrein inschat.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, in augustus 2011 bezocht ik Zuid-Afrika en Mozambique. Het was de bedoeling ook de toestand in Malawi ter plekke te bekijken en zelf na te gaan welke projecten daar precies lopen.

Er werd me echter afgeraden dit bezoek af te leggen. De situatie was op dat moment immers zo precair dat de veiligheid niet kon worden gegarandeerd. In mijn geval hoeven we dat niet noodzakelijk problematisch te noemen. Het gold echter ook voor de andere deelnemers. We hebben dan ook beslist niet naar Malawi te reizen. Dit illustreert op zich al hoe ernstig de situatie op dat ogenblik was.

De president van Malawi heeft zijn regering naar huis gestuurd en gedraagt zich zeer autocratisch. Ik heb dit ook met de vicepremier van Zuid-Afrika en met een aantal ministers van de regeringen van Zuid-Afrika en van Mozambique besproken. Zij vonden de situatie toen zeer zorgwekkend en explosief. Ze waren van plan initiatieven te nemen om na te gaan hoe ze die explosiviteit konden wegwerken.

De rellen waren gestart naar aanleiding van de stijging van de prijzen van onder meer brood en benzine. Toen hij vernam dat er een probleem was, zei de president dat hij een speech zou geven en dat alles dan wel in een ander licht zou worden bekeken.

Wij hebben Malawi als een van onze partnerlanden voor ontwikkelingssamenwerking uitgekozen. De vraag is dan ook hoe wij ons nu moeten gedragen. Naar aanleiding van de rel met het Verenigd Koninkrijk is een grote discussie op gang gekomen. Op 12 oktober 2011 zullen de minister van Buitenlandse Zaken van het Verenigd Koninkrijk en de nieuwe minister van Buitenlandse Zaken van Malawi elkaar zien en trachten de plooiën weer glad te strijken. De vraag blijft echter welke houding wij moeten aannemen.

In de eerste plaats lijkt het me belangrijk niet alleen te ageren. Er zijn nog andere donorlanden. We moeten maximaal in groep handelen en een duidelijk standpunt naar voren

brengen. De EU-donoren zullen nog overleg plegen. We volgen de zaak niet enkel van nabij op: het is de bedoeling met een enkele stem te spreken. Ik vind het belangrijk dat alle EU-donoren, een groep waar wij deel van uitmaken, dit doen.

Daarnaast is het natuurlijk niet de bedoeling de bevolking een tweede maal te straffen. Onze inspanningen inzake landbouw en inzake de bestrijding van hiv, aids, malaria en tbc hebben een positief effect op de kindersterfte. We kunnen de bevolking niet gewoon melden dat we al onze hulp omwille van een ernstig politiek probleem met de president willen stopzetten. Die maatregel zou de politieke situatie kunnen beïnvloeden, maar de bevolking zou er zeker het slachtoffer van worden.

Aangezien dit een belangrijke afweging is, hebben we de hulp tot nu toe niet stopgezet. We moeten maatregelen maximaal in samenspraak met de andere donoren nemen. We moeten dit van zeer nabij blijven volgen. Op een bepaald ogenblik moeten we natuurlijk wel knopen doorhakken. De ambassadeur van Malawi heeft me verschillende malen bezocht. Uit alle rapporten blijkt dat onze ondersteuning van mensen met de net vermelde problemen eigenlijk zeer goed verloopt. Dat is een voorbeeld van hoe we met beperkte middelen maar met een duidelijke focus vanuit Vlaanderen het verschil kunnen maken. Spijtig genoeg is de politieke situatie daar zeer explosief. Hopelijk verbetert het. Het zou spijtig zijn, zeker voor de mensen die we daar helpen, dat we onze inspanningen zouden moeten stopzetten.

We volgen dat van nabij. David Maenaut, onze vertegenwoordiger in Zuid-Afrika, die niet alleen voor Mozambique maar ook voor Malawi bevoegd is, houdt ons op de hoogte. Hij rapporteert met veel kennis van zaken. In zijn recentste rapport, van 9 oktober 2011, bevestigt hij ons dat we onze hulp niet zomaar kunnen stopzetten.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister-president, dank u voor uw antwoord. Ik heb natuurlijk absoluut geen pleidooi gehouden om de hulp stop te zetten. Ik snap ook wel dat we de bevolking niet kunnen straffen. Maar als we uit veiligheidsoverwegingen nog niet eens ter plaatse kunnen gaan, in welke mate kunnen we dan nog controleren of onze ontwikkelingshulp wel juist terecht komt? Dit regime begint steeds meer dictatoriale trekjes te vertonen. Komt ons geld voor de projecten die wij daar steunen wel in de juiste handen?

Minister-president, ik hoor u graag zeggen dat we samen met de Europese donorlanden met één stem zullen spreken en dat we binnenkort knopen zullen doorhakken. Deze situatie duurt al van in mei of juni, met een grote escalatie in augustus. Wanneer worden de knopen doorgehakt? Moeten er geen bijkomende voorwaarden worden gesteld om zekerheid te hebben dat onze hulp komt waar hij moet komen? Daar heb ik grote vragen bij. Daarover heb ik u weinig horen zeggen.

Minister-president Kris Peeters: Mensen volgen dat van hieruit van zeer nabij op. Op zich wordt wat wij daar doen niet meteen zwaar gehypothekeerd door de politieke situatie. Overal, ook in Mozambique en Zuid-Afrika, moeten de middelen die wij toevertrouwen en investeren goed worden besteed. U hebt daarin 100 procent gelijk. Maar het loopt allemaal. Er is op zich geen dringend probleem. Die gelden worden niet gebruikt voor zaken die wij niet hebben afgesproken.

Mijnheer Reekmans, wij volgen de situatie op de voet op. Er is morgen een charmeoffensief ten aanzien van het Verenigd Koninkrijk. De situatie is zich stap voor stap aan het normaliseren. Maar als je aan de presidenten van die landen, ook in Malawi, zou zeggen dat je zou vertrekken als ze de zaken niet anders organiseren, zou dat niet zoveel indruk maken. Zo voel ik het aan. Dan worden de mensen die onze hulp nodig hebben het slachtoffer. In het verleden werden wij in Mozambique en Malawi geconfronteerd met de problematiek van mensen die gevangen waren genomen. Je moet daar voorzichtig manoeuvreren, want de slachtoffers van je beslissing zijn in eerste instantie de mensen voor wie de hulp bedoeld is.

De heer Peter Reekmans: Minister-president, ik begrijp uw standpunt heel goed. Maar u zegt dat er binnenkort knopen moeten worden doorgehakt. Mijn vraag blijft wanneer de knopen zullen worden doorgehakt.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Reekmans, knopen doorhakken moet je doen op het juiste moment. Als de situatie verder ‘derailleert’, en als het Verenigd Koninkrijk en andere donoren het niet meer mogelijk vinden om, gezien de politieke situatie, iets voor de mensen te doen, dan moeten wij niet blijven treuzelen. Ik kan alleen maar zeggen dat wij de situatie op de voet volgen. Als de situatie blijft ‘derailen’, moeten wij samen met de andere donorlanden de beslissing nemen. Als die situatie zich voordoet, houd ik u op de hoogte.

De heer Peter Reekmans: Minister-president, mag ik daaruit concluderen dat, ondanks de omstandigheden, de situatie toch nog voldoende stabiel is voor de steun die wij vandaag geven?

Minister-president Kris Peeters: Ja.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de opvolging en uitwerking van het resultaat van de ontmoeting tussen de Vlaamse en Nederlandse regeringsleiders - 2640 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, en tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de opvolging van de Nederlandse beslissing tot het niet ontpolderen van de Hedwigepolder en de verdere evolutie(s) in dit dossier - 2660 (2010-2011)

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister-president Peeters.

De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister-president, deze vraag is misschien niet meer zo actueel, maar de intenties blijven interessant. U ontmoet om de twee jaar uw Nederlandse collega. Dat gebeurde een tijdje geleden in het kasteel d’Ursel in Hingene.

Na afloop raakte bekend dat Vlaanderen en Nederland zich meer als één economische regio in de wereld willen profileren, de Deltaregio. We hebben daarover al vragen gesteld, in het bijzonder over de havens. Vooral de havens van Antwerpen en Rotterdam moeten zich internationaal samen ‘verkopen’. Binnenkort zullen Nederland en Vlaanderen voor het eerst ook een gezamenlijke handelsmissie naar het buitenland sturen. De samenwerking moet vooral gestalte krijgen op gebieden als logistiek, energie en onderzoek.

Minister-president, ‘Samen sterk’ is een nobele doelstelling, en Nederland is door onder andere de gedeelde taal een vanzelfsprekende partner voor Vlaanderen in een globaliserende wereld. Graag had ik meer toelichting over hoe, door wie en wanneer een en ander nu geconcretiseerd zal worden.

Mijn tweede vraag gaat over de Hedwigepolder en de bespreking daarover die al dan niet in Hingene heeft plaatsgevonden. Het Nederlandse dagblad de Volkskrant meldde een brief in handen te hebben gekregen van het Europese Directoraat-Generaal Milieuzaken. Europa is hierin verre van positief over het huidige Nederlandse milieubeleid en betwijfelt onder meer

of Nederland aan zijn verplichtingen zal blijven voldoen. Er werd allusie gemaakt op een zogenaamde ‘inbreukprocedure’ tegen Nederland, een juridische procedure bij het Europese Hof om Nederland te dwingen afspraken na te komen. De bewuste brief dateert al van 8 april 2011. Wat het Nederlandse beleid met betrekking tot de Westerschelde betreft, stelt de brief – en ik citeer uit de Volkskrant: “Met natuurherstel ter compensatie voor de (inmiddels afgeronde) verdieping van de vaargeul is geen serieus begin gemaakt.” Volgens de Volkskrant wordt in de brief benadrukt dat “onmisbare herstelwerkzaamheden” aan het waardevolle estuarium “niet buiten de Westerschelde zouden kunnen worden uitgevoerd”. Volgens dezelfde krant heeft de Nederlandse staatssecretaris Henk Bleker begin juni 2011 in een persoonlijk overleg met Europees commissaris Janez Potočnik erkend dat Nederland in het Scheldeverdrag vastgelegde afspraken niet nakomt.

Minister-president, sommige zaken zijn al gedeeltelijk achterhaald, maar ik heb toch enkele concrete vragen. Had u al inzage in de genoemde correspondentie? Hebt u op enige wijze kennis van de inhoud ervan? Hoe evalueert u de betrokken berichtgeving, onder andere in de Volkskrant van 3 augustus? Hebt u weet van de inhoud van het overleg tussen Europees commissaris Potočnik en de Nederlandse staatssecretaris Bleker? Is er nog recente evolutie in het dossier van de Hedwigepolder? Ik kreeg graag een stand van zaken.

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Minister-president, ik zal niet over de grote Dietse samenwerking spreken. Dat laat ik aan de mensen over die in deze commissie meer beslagen zijn dan ikzelf. Maar over dat kleine dossier van de Scheldeverdieping durf ik mij wel met een zekere kennis van zaken te moeien. Ik heb u daarover in het verleden al regelmatig lastiggevallen. Ik heb u, toen de werkzaamheden niet opschoten, geconfronteerd met het adagium van Hugo de Groot, Grotius in het Latijn: “Pacta sunt servanda”. Vandaag stel ik vast: “Pacta servanda sunt”. Ik zie de mensen van de N-VA lachen, want zij begrijpen deze kleine nuance: het Latijn is in hun partijbestuur de lingua franca.

Maar daarmee is wel alles gezegd. De Nederlanders hebben in het dossier van de Scheldeverdieping gedaan wat ze moesten doen. Zij hebben voor Vlaanderen de vaargeul gebracht op de door Vlaanderen gewenste diepgang. Er waren in dat pact nog een aantal nevenvoorwaarden. Zo moest de rivier onder meer haar bedding krijgen zoals sommigen in Europa, en zeker de milieubeweging, dat graag zouden hebben gezien. Maar de Nederlanders hebben daarvoor, met de mentaliteit hun eigen, een evenwaardige oplossing gevonden. Op sommige eilanden boven het Scheldegebied – Beveland, Schouwen-Duiveland – worden natuurwaarden gecreëerd. Daar kunnen de fuut, de kluut en de rosse grutto, waar het allemaal om te doen was, letterlijk in vogelvlucht hun bestemming en waadplaats vinden, hun broedplaats creëren.

Wij hebben ons in dat dossier verder niet meer te moeien. Hoe de Nederlanders de natuurlijkhedsvraag oplossen, is niet langer onze zaak. Dat is een intern Nederlandse kwestie geworden. Minister-president, ik zie u monkelen. Ik weet waarom u monkelt.

Wij moeten begrip hebben voor het feit dat dit een intern Nederlandse kwestie is geworden. De Nederlanders, en zeker de Zeeuwen, worden al eeuwen geconfronteerd met het water. Zij vechten al eeuwen tegen het water. Zij hebben het water proberen in te dammen en in te dijken. Hun wapenspreuk, ook in het Latijn, luidt: “Luctor et emergo”. Dat wil zeggen, N-VA: ‘Ik worstel en ik kom boven’. Die spreuk is veelbetekenend en veelzeggend en moet ook door ons, als goede burens van de Zeeuwen, worden gerespecteerd. Als je aan een Zeeuw voorstelt om te ontpolderen, vraag je hem of haar zo goed als zelfmoord te plegen. Als Vlamingen kunnen wij dat niet. Te meer omdat wij in het huidige debat nog niet hebben opgehouden met vragen, minister-president. Wij hebben nu een tijongebonden diepgang van 13,10 meter. Maar u weet ook dat de nieuwe scheepstypes die op ons afkomen veel meer zullen vergen. Wij zullen dus opnieuw moeten onderhandelen met onze goede burens de Nederlanders, en met de Zeeuwen in het bijzonder.

Mijnheer Reekmans, ik stel dus voor dat wij de Zeeuwen maar enige verbeelding aan de dag moeten laten leggen. Als er over natuurlijkheid normen worden opgelegd door hogere overheden, de Europese in het bijzonder, en de Nederlanders vinden daar creatieve oplossingen voor in Beveland en Schouwen-Duiveland of op andere Zeeuwse eilanden, laat ons dan maar die oplossingen respecteren.

Ik pleit dus niet voor een ontpoldering, ook niet op Zeeuws-Vlaams gebied. Collega's, daar ligt het kalf gebonden. Wij wilden immers weer eens de beste leerling van de klas zijn. Wij zijn op Vlaams grondgebied begonnen wat de Nederlanders niet willen beginnen: de ontpoldering. De Wase boeren zijn daarover terecht bezorgd, zij maken daar terecht bezwaar tegen. Laat deze minister-president nu een vriend van de boeren zijn. Hij zegt: "Ik heb mijn plicht gedaan. Ik heb mijn vrienden, de boeren, en zeker de Wase burgemeesters moeten teleurstellen. En nu komen die Nederlanders mij vertellen dat zij niet meer meedoen."

Minister-president, u kunt alsnog uw vel redden. Laat de Nederlanders doen wat ze willen. En laat ons de ontpoldering op Vlaams grondgebied een andere inhoud geven. Ik vind dat er niet moet worden ontpolderd. Er kunnen binnen de Scheldedelta, die heel breed is, natuurwaarden worden gecreëerd waarmee de natuurbeweging kan leven. "Pacta sunt servanda", maar "Pacta servanda sunt".

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Voorzitter, na deze zeer detaillistische en soms zelfs beeldrijke toespraak van de heer Penris, die opnieuw aangeeft van vele markten thuis te zijn en nu blijkbaar ook ontpolderingspecialist is – wat ik niet wist –, wil ik, zoals de heer Reekmans, wat meer concrete uitleg vragen over de geplande samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland. Minister-president, ik heb u daarover al ondervraagd in de plenaire zitting. Ik heb u deze zomer ook een aantal schriftelijke vragen gesteld. U hebt steeds aangekondigd dit najaar meer concrete toelichting te kunnen verstrekken. Ik kijk dus met veel spanning uit naar dat antwoord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, mijn Nederlandse collega-minister-president Mark Rutte is zeer enthousiast om samen met ons op handelsmissie te gaan. Dat toont aan dat er nog enthousiaste mensen zijn. Het is de bedoeling om het jaarprogramma 2012 van F.I.T. naast het jaarprogramma van de Nederlandse minister-president te leggen. Het Nederlandse jaarprogramma is gefinaliseerd, dat van F.I.T. is in ontwerp klaar. Er zijn al contacten geweest tussen de ambassade in Nederland en mijn kabinet om te onderzoeken welke missies er in 2012 door beide landen worden georganiseerd en welke missie in aanmerking zou kunnen komen om gezamenlijk te organiseren.

Er is ook intensief contact geweest over een andere afspraak: de problematiek van de langetermijnvisies. Ook daar zal hopelijk de volgende weken vooruitgang kunnen worden geboekt. U weet dat Nederland al een instituut heeft dat langetermijnvisies ontwikkelt. Daar heeft men een aantal thema's gekozen. Het is de bedoeling om dat ook hier stapsgewijze te ontwikkelen en er samen met Nederland aan te werken. Ik ga ervan uit dat we daarover in deze commissie tekst en uitleg zullen kunnen brengen als we daarover gemeenschappelijk knopen doorhakken.

Mijnheer Penris, voor wat betreft de Hedwigepolder: "Pacta sunt servanda". U weet dat de pijler natuurlijkheid er is aan toegevoegd door de Nederlanders. Toen wij vroegen om de Schelde te verdiepen, werden er, zoals u zeer goed weet, twee facetten aan toegevoegd: de pijlers veiligheid en natuurlijkheid. Het is een beetje ironisch dat de Nederlanders met betrekking tot die natuurlijkheid nu toch andere suggesties hebben.

Voor ons is het niet zo eenvoudig. De Schelde is uitgediept tot 13,10 meter, tijongebonden. Dat moet ook worden onderhouden. Wij moeten onderhoudsbaggerwerken uitvoeren, en die moeten vergund worden. Indien wij niet alles zouden uitvoeren wat is overeengekomen, zou het risico ontstaan dat de nieuwe vergunningen, die in 2014 moeten worden verkregen om de

13,10 meter tijongebonden te garanderen, in gevaar komen indien de pijler van de natuurlijkheid niet wordt gerealiseerd.

De Nederlanders, met Henk Bleker op kop, hebben gezegd dat ze een alternatief hebben. Dat alternatief is zelfs nog beter dan het oorspronkelijke. Ik heb daarop als volgt gereageerd: als dat alternatief door Europa wordt goedgekeurd, en als de natuurverenigingen in Zeeland, Nederland en Vlaanderen zich daar kunnen bij neerleggen, moeten wij eens opnieuw rond de tafel zitten.

Natuurlijk is die brief, waarnaar hier werd verwezen, mij bekend. Men heeft mij gezegd dat hij uitgebreid is besproken met de betrokken commissaris, en dat Nederland het alternatief heeft toegelicht aan de betrokken Europese instellingen en aan de betrokken commissaris. Ik heb gezegd: “Pacta sunt servanda”. Maar als Europa en de natuurverenigingen het licht op groen zetten, ben ik bereid om daarover te praten.

Europa is daar nu mee bezig. De Nederlanders zijn vrij optimistisch dat ze dat hard kunnen maken tegenover de Commissie. Ze hebben – zegt men mij – zeer intens overleg gepleegd met de natuurverenigingen. Ik stel alleen maar vast dat ze ernstige inspanningen leveren om in dat dossier tot een alternatief te komen. Ik wacht het resultaat van Europa af. Ik vind dat een wijze houding. Als Europa niet akkoord gaat, dat staat al in de brief van april, dan volgt er een ingebrekestelling. Ze hebben dat kunnen counteren of ‘on hold’ zetten. Ik ben zoals gewoonlijk pragmatisch en realistisch.

Ik begrijp de gevoeligheid bij onze landbouwers zeer goed, mijnheer Penris. Ik wil aan de andere kant het risico niet lopen dat we in 2014 hopeloos in de problemen komen. Dan moeten we de vergunningen aanvragen voor het onderhoudsbaggerwerk. Ik heb nog eens gehoord dat de 15 meter u na aan het hart liggen. Ik wil niet dat de verkregen diepte van 13,1 in het gedrang komt of erger. De schepen die nu Antwerpen aandoen, zouden dat dan niet meer kunnen. Vandaar mijn houding tegenover onze Nederlandse vrienden.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Ik heb drie kleine opmerkingen.

Een handelsmissie samen met Nederland zal hier bij veel commissieleden op meer bijval kunnen rekenen dan één met de kroonprins. Bestaat er al een timing? Zijn er al voorbereidende gesprekken geweest? Wat komt er in aanmerking en waarom? Welke landen komen in aanmerking?

Ik heb het in de plenaire vergadering al gezegd. We hebben Flanders Port Area, een vehikel dat nog niet echt werkt. Vlaanderen kan een wereldspeler worden op het vlak van havens. Het lijkt me daarom niet aangewezen om op twee paarden te wedden. We zouden de havens promoten samen met Nederland, maar we hebben al Flanders Port Area om ervoor te zorgen dat onze Vlaamse havens beter gaan samenwerken. U laat het initiatief daarvoor bij de havens zelf. Ik heb daar mijn bedenkingen bij. Hoe zullen we een samenwerking met de Nederlandse havens realiseren als we er nog niet in slagen om de Vlaamse beter te doen werken?

Dat is een wijs standpunt inzake de Hedwigepolder. Als de Nederlanders ervan overtuigd zijn dat hun alternatief beter is, moet Europa het eerst beoordelen. Tussen de indiening van mijn vraag om uitleg en vandaag zit heel wat tijd. Is er intussen iets bekend over de timing van Europa? Wanneer krijgen we het advies van Europa? Wanneer gaan we iets weten?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Op 27 oktober wordt de handelsmissie verder besproken en geconcretiseerd. De mogelijkheden zijn: logistiek, innovatie en energie of een combinatie van de drie. Ik ben daar zeer nuchter in. We moeten zoeken naar een win-winsituatie.

Dat geldt zeker voor onze havens. Antwerpen en Rotterdam voeren een gezonde concurrentie. Het is niet de bedoeling om onze havens achteruit te schuiven, integendeel, en

ook niet dat Rotterdam daar alleen de vruchten van gaat plukken. Ik wil dat één keer proberen en dan de resultaten en de toegevoegde waarde evalueren. De idee erachter was dat in China of aan de andere kant van de wereld de deltahavens niet imponeren. Rotterdam, Antwerpen, Zeebrugge en alle andere havens samen, maken nog niet echt een zware indruk in China. De bundeling kan wel het verschil maken.

Inzake innovatie en energie hebben we heel wat te bieden. Ik verwijs naar het Interuniversity Microelectronics Centre (Imec) en het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB). We hebben in Hingene een akkoord afgesloten tussen de Vlaamse en de Nederlandse havens. Er was een gemeenschappelijke visie. De beide groepen havens hebben een document ondertekend. Dat was een grote stap.

De missie is in 2012. We nemen beter de tijd om dat goed voor te bereiden in plaats van halsoverkop naar het buitenland te vertrekken, daar al dan niet wat resultaten te boeken, terug te komen en dan te zeggen: we zijn samen weggeweest. Iedereen moet er eerst van doordrongen zijn dat een gezamenlijke handelsmissie een meerwaarde heeft. Dat is vrij uniek en innovatief.

Ik heb op vraag van de heer Penris aan de Nederlanders gevraagd om mij op de hoogte te brengen als de Europese Commissie een uitspraak gedaan heeft over de Hedwigepolder. Ze zeiden dat het een kwestie was van weken. Die weken zijn wat mij betreft al verstreken. De afspraak is dat wij het verdrag uitvoeren, tenzij Europa en de natuurverenigingen het alternatief goedkeuren. Ik heb aan de Nederlanders gezegd dat wij al kosten gemaakt hebben. Mijnheer Penris, ik ken mijn Nederlandse vrienden, net zoals u. Dat alternatief zal meer kosten. Ik vraag me af wat ze gaan vragen als het alternatief wordt goedgekeurd. Ik zou wel graag eens praten over de kosten die wij al gemaakt hebben. Maar goed, first things first, de Nederlanders moeten eerst de Europese Commissie overtuigen. Dat is van groot belang, want als Europa het daar niet mee eens is, doen ze een ingebrekestelling en dan zitten we allemaal in de problemen. Blijkbaar vergt het wat meer tijd.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister-president, u zegt dat we ten opzichte van China sterker staan met de havens van Vlaanderen en Nederland samen. U kreeg die opmerking mee tijdens uw bezoek aan het Verre Oosten van een van onze grootste investeerders in de Antwerpse haven. Die investeerder zei dat ze zeer tevreden zijn over hun investeringen in Antwerpen en die in de toekomst nog willen uitbreiden. Ze pleitten toen voor meer samenwerking tussen de Vlaamse havens, daarvoor hebben we de Flanders Port Area. Onze Vlaamse havens scoren al voor zulke investeerders. Ik vind het jammer dat we nu met andere projecten gaan beginnen, zoals die samenwerking met Nederlandse havens, terwijl we er nog niet in geslaagd zijn een sterk merk te creëren met onze Vlaamse havens. Dat is waar de grootste investeerder uit het Verre Oosten in de Antwerpse haven voor pleitte. Ik sta achter de gezamenlijke missie, maar wat de havensamenwerking betreft, ben ik zeer sceptisch.

Minister-president Kris Peeters: De havens zijn zelf rond de tafel gaan zitten. Dat is op zich zeer goed.

Ik ga niet beginnen met logo's en communicatie over de deltahavens. We gaan dat eens bekijken. U bent ook ondernemer, mijnheer Reekmans, u weet dat we een opportuniteit niet mogen laten schieten. Als de Nederlandse minister-president met mij op handelsmissie wil gaan, in het domein van havens, energie of innovatie, dan wijs ik dat niet af. We gaan dat voorbereiden en de resultaten dan afwachten.

Ik heb niet de intentie om in de toekomst alleen maar de deltahavens te gaan verkopen. Ik heb destijds het initiatief genomen tot Flanders Port Area. Hoe het daar nu mee staat, moet u eigenlijk aan minister Crevits vragen. Ik ben ervan overtuigd dat ze meer dan ooit samenwerken. Sommigen vertrouwden het niet en dachten dat ik tot een 'NV Vlaamse Havens' wou komen. De bedrijven die actief zijn in de havens van Zeebrugge en Antwerpen

zeggen zelf dat de havens meer moeten gaan samenwerken. Dat is een positieve evolutie. Het komt nu ook van de bedrijven, niet enkel van de minister. Ze vragen om een gemeenschappelijke visie en om samenwerking. U herinnert zich dat ik die boodschap meekreeg en doorgegeven heb aan de havens.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het idee van samenwerking met Nederland inzake ontwikkelingshulp

- 2691 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de mogelijke samenwerking met Nederland inzake ontwikkelingssamenwerking

- 2739 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister-president, tijdens uw recente bezoek aan Zuid-Afrika verklaarde u in de toekomst te willen nagaan of Vlaanderen voor ontwikkelingshulp kan samenwerken met Nederland. Ik begrijp dat dat niet besproken is in Hingene. U hebt dat gelanceerd toen u in Zuid-Afrika was.

Minister-president, hoe exact en in welke mate ziet u die samenwerking met Nederland met betrekking tot ontwikkelingshulp? Welke initiatieven zult u wanneer nemen om dit idee concreter te maken?

Ook de federale overheid – net als andere gewesten – is actief inzake ontwikkelingshulp: gaat u overleg plegen met de federale overheid over uw idee van samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland? Ik ben verontrust. Zal dat nog duidelijk worden? Is dit nog maar een idee of hebt u het al doorgesproken met uw Nederlandse collega? In de vorige vraag om uitleg zat de opportuniteit bij Nederland, bij deze vraag biedt u de opportuniteit aan Nederland aan. Hoe concreet is dat?

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Minister-president, de heer Reekmans alludeerde al op uw missie naar zuidelijk Afrika waarbij u zowel Zuid-Afrika als Mozambique hebt bezocht. U liet toen verstaan te willen onderzoeken of in de toekomst bepaalde vormen van samenwerking kunnen ontstaan tussen Vlaanderen en Nederland inzake ontwikkelingshulp. U haalde het voorbeeld aan van ‘gedeelde’ kantoren. Er is volgens u geen probleem of interferentie met de federale ontwikkelingshulp of bevoegdheid ter zake.

In Zuid-Afrika bracht u een bezoek aan enkele steden en havens, en ontmoette u meerdere politieke en religieuze leiders, onder andere Desmond Tutu. In Mozambique stond een bezoek aan de hoofdstad Maputo op de agenda. In uw contacten met de politieke wereld zou u de nieuwe landenstrategienota's op het vlak van internationale samenwerking aan bod laten komen.

Minister-president, kunt u kort het programma toelichten van deze werktrip naar Zuid-Afrika en Mozambique? Hoe evalueert u deze missie naar zuidelijk Afrika?

Kunt u in het bijzonder de conclusies van uw besprekingen met de politieke verantwoordelijken meegeven? Wat waren de resultaten van deze overlegmomenten?

Kunt u een stand van zaken geven van de projecten in Zuid-Afrika na de tussentijdse evaluaties en audits zoals die zijn beschreven in de beleidsbrief Internationale Samenwerking? Kunt u zeggen of de Mozambiquaanse partners en projecten 'geïdentificeerd' zijn, zoals in uw beleidsbrief staat?

Kunt u uw voorstel van een mogelijke samenwerking met Nederland op het vlak van ontwikkelingssamenwerking toelichten? Hoe zult u dit voorstel verder uitwerken? Kunt u zeggen of er momenteel al samenwerking bestaat tussen Vlaanderen en het federale niveau in beide zuidelijke landen? Hoe evalueert u deze samenwerking? Als die samenwerking bestaat, hoe past u de samenwerking met Nederland dan in het plaatje?

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Ik sluit me aan bij de vragen van de heer Delva. Ik ben heel blij dat u in Zuid-Afrika geweest bent. Wat hebt u daar geleerd in verband met onze samenwerking? Dat is niet altijd even gemakkelijk. Wat zijn uw algemene indrukken?

Voor we met Nederland gaan samenwerken, hoe staat het met de samenwerking met de federale overheid? Dat staat als prioriteit in uw beleidsbrief. Ik vind dat we aan een complementaire ontwikkelingssamenwerking moeten doen met de federale overheid en eventueel de andere regio's. Wat is de stand van zaken?

Er is een donorenoverleg op Europees en internationaal niveau. Klopt het dat de heersende tendens daar er één is van meer samenwerking in opvolging van de Verklaring van Parijs? Zijn daar initiatieven op komst? Welke rol speelt Vlaanderen daarin?

De voorzitter: De heer Verougstraete heeft het woord.

De heer Christian Verougstraete: Vlaanderen en Nederland gebruiken dezelfde taal. Het Zuid-Afrikaans ligt gevoelig bij mij. Het is een bedreigde taal. Zouden we in de samenwerking met Nederland een extra impuls kunnen geven aan de ondersteuning van die taal? Ik denk aan het onderwijs, de academische wereld enzovoort.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Ik sluit me aan bij de vraagstellers, vooral bij de vragen van mevrouw Poleyn.

Het is inderdaad belangrijk dat er inzake ontwikkelingssamenwerking een goede afstemming is, zowel op inhoudelijk als op structureel vlak, tussen de verschillende donoren en partners. Dat kan voor het uitwisselen van ervaring en ook om complementair te kunnen werken en zo overheadkosten uit te sparen. Dan kan er meer naar de mensen zelf gaan. Hebt u al een strategie in gedachten? Zo ja, welke? Op welke basis zouden we kunnen samenwerken met Nederland?

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Ik sluit me aan bij de vraagstellers, ook bij de heer Verougstraete omtrent de taal.

Minister-president, ik heb begrepen dat een Nederlandse delegatie die Zuid-Afrika bezoekt, altijd ruimte maakt voor een gesprek in het Nederlands of over de situatie van het Afrikaans. Als ik goed ben ingelicht, hebt u dat niet gedaan en hebt u uitsluitend het Engels gebruikt. *(Opmerkingen van minister-president Kris Peeters)*

U zult me daar straks wel een antwoord op geven.

Meer algemeen, u hebt er verschillende politieke contacten gehad. Ik ben geïnteresseerd in uw impressies over de politieke situatie in Zuid-Afrika. We hebben net de toestand in Malawi besproken. We werden toch wel verrast door de plotse wendingen daar. We zijn in Zuid-Afrika van Mandela naar Mbeki gegaan, en van Mbeki naar Zuma. Nu is ene Julius Malema opgedoken als ANC-jongerenleider (African National Congress) en Zuma durft er geen

afstand van te nemen. Gaat dat wel de goede kant uit? Het Black Economic Empowerment (BEE) dat erop gericht was om een zwarte middenklasse te organiseren, wat op zich een goed idee is om voor politieke en economische stabiliteit te zorgen, komt nu grotendeels neer op de verrijking van de ANC-kaders. Wie niet tot het ANC behoort, komt minder aan de bak.

60 procent van de zwarte jongeren tussen 15 en 24 is werkloos en volgt geen opleiding. Dat betekent dat men daar een enorm explosieve situatie heeft. De conclusie kan alleen maar zijn dat we voor meer stabiliteit moeten trachten te zorgen. Is die bezorgdheid terecht? Of denkt u dat het allemaal wat overroepen is en dat het met Zuid-Afrika grosso modo de goede kant uitgaat?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, we hebben daar het woordenboek ANNA gelanceerd, een woordenboek dat Afrikaans in Nederlands en Nederlands in Afrikaans vertaalt. Het is een heel mooi woordenboek, dat ik iedereen aanraad. Ik heb daar meermaals in het Nederlands gesproken, en zelfs een klein stukje in het Afrikaans, wat misschien niet echt een groot succes was. Misschien moet ik mij daar nog verder in oefenen. We hebben daar een aantal evenementen gehad rond dat woordenboek, om het Afrikaans mee te promoten.

Mijnheer Delva, ik kan het programma en het overzicht van wat ik allemaal heb gedaan, toevoegen aan mijn antwoord. Dat wordt bezorgd aan het secretariaat.

Mijnheer Van Overmeire, ik ben daar onder meer naar een driedaags ANC-congres gegaan, omdat dat het heel gemakkelijk maakte om de ene minister na de andere te ontmoeten. Ik heb daar inderdaad ook aartsbisschop Tutu ontmoet.

De situatie in Zuid-Afrika is zeer zorgwekkend. Ik baseer me dan op de woorden van Tutu, die zei dat de kloof tussen de 'haves' en de 'have-nots' sinds het einde van het apartheidsregime niet is verkleind. Volgens hem is ze zelfs vergroot. Hij zei ook dat de situatie in bepaalde scholen dezelfde was als toen hij daar zelf actief is geworden. Hij vertelde dat de kinderen geen schoolbank hadden en de boeken op hun knieën moesten leggen om te schrijven. Wat hem betreft, is de toestand dus zeer zorgwekkend. Het enige mirakel is volgens hem dat het nog niet tot een explosie is gekomen tussen de 'haves' en de 'have-nots'.

Ik heb ook met ANC-mensen gesproken op dat congres, en zij deelden die analyse. Men vroeg zich af hoe het kwam dat men dat niet kon oplossen en hoe zij daar als regerende partij geen verbetering in konden brengen. Dat is dus de analyse die zowel Tutu als het ANC zelf maken, met programma's voor werkgelegenheid en armoedebestrijding enzovoort. We moeten dat van zeer nabij opvolgen. Laat ons hopen dat zij dat daar onder controle kunnen houden en de kloof tussen de 'haves' en de 'have-nots' kunnen verkleinen.

Aartsbisschop Tutu zei ook dat hij een gevangene is van de hoop. "Ik kan alleen maar hopen dat het beter wordt." Met onder meer het project met die computers en met nog een aantal andere projecten, proberen wij daar vanuit Vlaanderen een bijdrage aan te leveren.

Wat de samenwerking met Nederland betreft, gaat het in het bijzonder over Mozambique. Daar was één dame actief vanuit het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking (VAIS). Zij heeft afscheid genomen van VAIS en van Mozambique. Wij moeten haar dus vervangen. Ik heb vastgesteld dat er voor Mozambique, voor de opvolging van al die projecten, één persoon is die niet kan werken met andere landen die daar actief zijn. De vraag is hoe we dat kunnen aanpakken. We kunnen natuurlijk een nieuwe kracht naar ginder sturen, maar het is mogelijk dat die vrij snel dezelfde analyse maakt. Mozambique is heel wat groter dan Vlaanderen, er zijn projecten waar men pas geraakt na één dag vliegen.

Hoe kunnen we ervoor zorgen dat onze mensen die daar actief zijn, verder kunnen samenwerken? Er is natuurlijk geen enkel probleem met het federale niveau, daar is men met

twee. Dat is natuurlijk nog altijd niet veel om alles op te volgen. De ene is trouwens met andere dingen bezig dan de andere. De samenwerking tussen het federale en het Vlaamse niveau lukt. Ze zijn alle twee met gezondheidszorgen en dergelijke bezig, maar alles is vrij goed van elkaar gescheiden. De samenwerking loopt vrij goed.

Er was al een gesprek gestart op het niveau van de medewerkers om te bekijken of er in het gebouw van Nederland ruimte vrij was om er kantoren te hebben. Ik heb de ambassadeur van Nederland daarover aangesproken en daarna de ministers. Er is een opportuniteit, maar er is ook een opportuniteit voor samenwerking met Denemarken of met Catalonië.

Uit mijn bezoek aan Mozambique heb ik geleerd dat we onze eigenheid en focus niet mogen verliezen. En die hebben we. Marleen Temmerman is ook mee geweest en zij heeft zeker op het vlak van vrouwen en gezondheid heel wat knowhow. In die landen is een samenwerking echter absoluut noodzakelijk. Ik denk in het bijzonder aan Mozambique, maar zeker ook aan Malawi en in mindere mate ook aan Zuid-Afrika, want daar hebben we al een lange geschiedenis en hebben we een en ander al sterker uitgebouwd.

We bekijken dus of we kunnen samenwerken met Nederland, bijvoorbeeld op het vlak van kantoren. Ik kan u verzekeren dat het niet evident is om in Maputo rond te lopen. Het betrof bovendien een dame en het is echt niet zo evident om daar rond te lopen en met ministers te gaan spreken, zeker niet als men alles op eigen houtje moet doen. Het lijkt me beter om dit in een verband te plaatsen.

Ik ben er ook van overtuigd dat samenwerking in die landen de toekomst is. Ik denk ook aan Europese samenwerking tussen donoren, want er is een ‘gezonde concurrentie’ aanwezig tussen donoren.

Nederland staat heel sterk inzake gezondheidszorg, dat is een tweede reden voor mogelijke samenwerking, naast het feit dat ze er een indrukwekkend gebouw hebben. Ze focussen op gezondheidszorgen, ze hebben er een heel team zitten. We zijn dit dus aan het bekijken, zowel op het vlak van de gebouwen als van een verdere samenwerking. We hebben ook al contacten gehad met Denemarken en met Catalonië om te bekijken hoe we kunnen samenwerken. We zullen de juiste beslissingen nemen die ons de grootste toegevoegde waarde geven. Dat geldt ook voor de federale overheid, want in Mozambique aanwezig zijn met twee personen, maakt ook niet veel indruk.

Het heeft hier de kranten gehaald dat wij in 2004 of in 2007 geld hebben vrijgemaakt voor de bouw van een ziekenhuis. Nu blijkt dat de eerste steen daarvan nog niet gelegd is. Zeker in zulke landen is er nood aan een constante opvolging op basis van heel veel knowhow. Ook de afstanden zijn ongelofelijk, de veiligheid is er anders en als er personeel wordt gehuurd dat enige vorming heeft, is dat erg duur, want iedereen is die mensen aan het rekruteren.

Mijn conclusie is ten eerste dat we daar goed werk leveren, heel erg gefocust op doelstellingen die ook hier in de commissie werden besproken en ten tweede dat we de effectiviteit en efficiëntie nog kunnen verhogen door samen te werken met andere landen die op dezelfde domeinen actief zijn of die ondersteuning kunnen bieden inzake gebouwen of een secretariaat. We moeten het op die manier aanpakken zonder daarbij onze eigenheid en onze visie te verliezen, maar de kwaliteit is wat mij betreft even belangrijk of nog belangrijker. Het is vanuit die invalshoek dat we met Nederland spreken. Ook de verantwoordelijke van VAIS heeft er al contacten over gehad. We zullen zien wat het zal geven.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister-president, ik dank u voor het antwoord. In dergelijke grote landen is dit een ideale piste, want we moeten meer samenwerking opzetten. U had het ook over het belang van onze eigenheid en onze focus. U gaf zelf het voorbeeld van het ziekenhuis. Als we op zeven jaar tijd wel al middelen hebben gegeven, maar er nog niets mee gebeurd is, dan moeten we ook onze focus in vraag stellen en herbekijken.

Ik wil u in dat licht een suggestie meegeven. Ik ben binnen dit parlement ook actief met de vereniging Zuid-Afrika/Vlaanderen, samen met de heren Verougstraete, Hendrickx en Kennes. We hebben al enkele ideeën naar voren gebracht en we hebben al enkele interessante sprekers ontmoet. Een van de sprekers had het ook over de zorgwekkende situatie met een hoge werkloosheid, slechte scholing en dergelijke. Toen werd het idee geopperd om onder de noemer van de ontwikkelingssamenwerking te investeren in het creëren van ondernemers, van mensen die een bepaald vak aangeleerd krijgen. In die landen is er immers echt nood aan mensen die een stiel beheersen. Deze suggestie kan vooral worden bekeken binnen de samenwerking met Nederland, want Nederland heeft perfecte ambachtslui. We moeten eens bekijken of we onze focus niet kunnen verleggen.

Ik weet dat we dit nu niet kunnen behandelen in het kader van deze vraag, maar het kan misschien later nog aan bod komen in de commissie. Als we een verbetering van onze steun aan die landen en meer efficiëntie nastreven, moeten we ons toch durven af te vragen of we goed bezig zijn als we geld geven waar zeven jaar niets mee gebeurt. We hebben nu een hefboom in het kader van het delen van kantoren, van het grootschaliger werken. Mijns inziens biedt dat mogelijkheden om met dezelfde middelen grotere dingen te doen op het terrein.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik kan zeker en vast het denkspoor volgen om het resultaat proberen te verhogen van de middelen die men aanwendt, louter door goed samen te werken met een aantal landen of regio's of met het federale niveau. Op die manier kunnen we onze focus zo goed mogelijk behouden. De voorbeelden die aangehaald zijn voor samenwerking met Nederland, houden zeker en vast steek. We kunnen die piste in het vervolg absoluut volgen.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Voorzitter, ik heb de vragen van de collega's niet willen herhalen, maar ik wil toch mijn tevredenheid uitspreken over enkele punten.

De minister-president heeft, toen hem gevraagd werd naar de toestand, niet diplomatiek rond de pot gedraaid, maar gezegd dat er een aantal zorgwekkende tendensen zijn, dat heel wat mensen in Zuid-Afrika zich daarvan bewust zijn en dat wij dat ook moeten zijn.

Het is heel positief dat we op veel punten kunnen samenwerken. Ik denk dan altijd in de eerste plaats aan Nederland, maar ook andere partners zijn zeker mogelijk. We hebben ook bij de bespreking van het verslag van onze samenwerkingsprojecten in Zuid-Afrika onthouden dat de vinger echt aan de pols houden en de zaken ter plaatse mee opvolgen, belangrijk zijn om succes te kunnen boeken.

De meertaligheid is een gegeven in ons land en in Europa, maar is dat zeker ook in Zuid-Afrika. Ik ben in die zin ook blij dat de minister-president heeft bevestigd dat hij zich niet enkel van één taal bediend heeft, daar aan de andere kant van de evenaar, maar dat ook het Nederlands en het Afrikaans deel hebben uitgemaakt van zijn missie.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Minister-president, dank u voor uw antwoord. Het stemt mij tevreden dat u de mogelijkheden tot samenwerking verder zult onderzoeken. In het kader van de Verklaring van Parijs is dat absoluut een must in ontwikkelingssamenwerking. Niemand trekt dat nog in twijfel. Wij moeten echter wel voortdoen met die samenwerking. Is er een tijdspad vastgelegd? Ik heb begrepen dat u al hebt overlegd over concrete zaken. Zijn er al deadlines in zicht? Hebt u al een idee van wat u wilt bereiken, en tegen wanneer?

Wat betreft de samenwerking met het federale niveau, heb ik uw antwoord niet zo goed begrepen. Er zitten daar voor het federale niveau inderdaad twee personen. Dat is niet veel, maar België is een klein land. We kunnen niet overal twintig man plaatsen, dat is

onbetaalbaar. Is er een samenwerking tussen die mensen? U zegt dat het daar goed gescheiden is. Bedoelt u dat de taken goed afgebakend zijn?

Weet u waarom er voor dat ziekenhuis nog geen steen is gelegd? De heer Reekmans zei het al: zeven jaar is toch veel. Wat is er ondertussen met uw centen gebeurd?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, over de samenwerking met het federale niveau kreeg ik op 26 mei 2010 een schriftelijke vraag, nummer 238, van de heer Delva. Die samenwerking verloopt in Mozambique vrij goed. Dat heb ik ook kunnen vaststellen. Het federale niveau is nog altijd vooral met gezondheidszorg bezig. Er zou een overlapping kunnen zijn. Daarom zijn er afspraken gemaakt. Contact en samenwerking verlopen behoorlijk. Ze waren er ook bij toen ik daar was.

Er moet voor begin 2012 een vervanging komen in Mozambique. Ik hoop dat we tegen het eind van het jaar afspraken hebben over onder meer huisvesting.

Men vraagt mij of wij ons nog moeten focussen op infrastructuurwerken. Volgens de betrokken minister, die daar zeer verveeld mee zat, is er niets van gekomen doordat het hoofd van het team dat het ziekenhuis ging bouwen een geneesheer was. Men had ingezien dat een geneesheer wel veel talenten heeft, maar dat een ingenieur misschien toch beter is om het project te realiseren. Wij hebben gesteld dat wij een gedeelte van dat geld zullen terugvorderen. Hij heeft toen gezegd dat hij dringend een technische vergadering bij elkaar zou roepen waaruit zou blijken dat dat project zeer snel zal worden gerealiseerd. Wij kijken nu uit naar het resultaat. Indien het niet wordt gerealiseerd, zullen wij een gedeelte van het geld terugvorderen.

Vanuit Ontwikkelingssamenwerking zullen wij infrastructuurprojecten met meer zorg onderbouwen. Dat vergt niet alleen een specifieke knowhow maar ook een volledig andere opvolging, zeker in die landen. Nederland doet dat vanuit Nederland. Zij hebben daar een fonds met heel wat knowhow. Daar ontstaat het debat, dat hier ook al zeer uitvoerig is gevoerd, het debat van de witte olifanten: in welke mate kunnen bedrijven van het donorland daarvan genieten? Ik heb begrepen dat men daar in Nederland en in andere landen op een andere manier mee omgaat.

Mijnheer Reekmans, u hebt gelijk: wij zijn sterk in ondernemersopleidingen. In Zuid-Afrika zijn er de Platóprojecten vanuit de kamer van koophandel van Antwerpen en ook vanuit een Oost-Vlaamse kamer van koophandel. Wij hebben ook het project Ex-Change: ondernemers die op pensioen zijn maar daarom nog niet uitgeblust, integendeel, bieden hun Vlaamse expertise aan. Zowel in Zuid-Afrika als in Mozambique vraagt men zeer gretig naar onze knowhow inzake opleidingen en zeker inzake ondernemersopleidingen.

In Limpopo hebben we de Limpopo Agrobusiness Development Alliance (LADA), die zwarte kandidaat-landbouwers door de overheid aangekochte grond bezorgt om iets op te ondernemen. Ik ben daar geweest. Ik leid uit mijn gesprekken met die mensen af dat die projecten heel interessant zijn. Ze vergen echter ook veel energie. Het is niet zo evident dit alles in de praktijk te brengen. Het ondernemerschap in de landbouw is hier een element van. We willen dit echter ruimer bekijken.

Ik kan enkel benadrukken dat we hier verder aan moeten werken. We beschikken over veel knowhow op het vlak van de gezondheidszorg. Onze mensen zijn daar zeer bedreven in en krijgen daar ook internationaal erkenning voor. Professor Temmerman heeft een eredoctoraat van een Zuid-Afrikaanse universiteit gekregen. We worden erkend als het land of de regio met de knowhow. We moeten meer inzetten op die knowhow dan op de infrastructuur. De infrastructuur is natuurlijk noodzakelijk. Misschien zijn anderen beter geplaatst om die projecten met meer knowhow uit te voeren.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Ik ben tevreden dat de minister-president de focus meer op de concrete invulling van de beroepsopleidingen in Zuid-Afrika dan op gebouwen en andere projecten wil leggen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

**Vraag om uitleg van de heer Jean-Jacques De Gucht tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het kantoor van Flanders Investment & Trade (F.I.T.) in Tripoli, Libië
- 2755 (2010-2011)**

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Jean-Jacques De Gucht: Voorzitter, ons Vlaams economisch-diplomatiek netwerk telt wereldwijd ongeveer zeventig kantoren. Een van die kantoren is of was in de Libische hoofdstad Tripoli gevestigd. Tijdens de woelige periode in Libië stond op de website van het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen (F.I.T.) te lezen dat onze handelsattaché tijdelijk op de Belgische ambassade in Tunis adres hield. Nu het regime van kolonel Khaddafi definitief voorbij is, kan opnieuw werk worden gemaakt van het aanknopen van handelscontacten.

Minister-president, is onze Vlaamse handelsattaché, die tevens ook de vertegenwoordiger van het Agence Wallonne à L'Exportation et aux Investissements Etrangers (AWEX) en van Brussel Invest & Export is, ondertussen terug op post in Tripoli? Indien dit nog niet het geval zou zijn, wanneer wordt zijn eventuele terugkomst dan voorzien?

Gedurende welke periode heeft de handelsattaché vanuit Tunis gewerkt? Heeft dit, buiten de moeilijkheden die met de woelige politieke situatie verband hielden, bepaalde problemen met zich meegebracht betreffende het onderhouden en onderhandelen over eventuele handelscontacten en -contracten?

Hoeveel Vlaamse bedrijven onderhielden handelscontacten met Libië? Wat is de stand van zaken in dit verband? Ondervinden deze bedrijven moeilijkheden tijdens het transitieproces? Hoe wil F.I.T. hieraan tegemoetkomen?

Nu in Libië een overgangsbewind is geïnstalleerd, welke strategie zal F.I.T. volgen? Om welke wijzigingen gaat het concreet? Wat betekent dit voor de huidige en de toekomstige contacten en contracten? Heeft F.I.T. uit de overgangssituaties in Egypte en in Tunesië betekenisvolle lessen kunnen trekken die F.I.T. nu ook in Libië kan gebruiken?

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Voorzitter, ik wil me bij deze interessante vraag om uitleg aansluiten. Ik had zelf trouwens ook een soortgelijke vraag om uitleg voorbereid. Libië is immers een land met enorme opportuniteiten en met een zeer merkwaardige politieke situatie.

Voor landen als Groot-Brittannië, Frankrijk en Italië spelen, naast de commerciële mogelijkheden, ook politieke en militaire elementen een rol. Die elementen zijn allemaal wat in elkaar verweven. Een land als België blijft op dit vlak enigszins achter. Er lijkt me niet direct een afstemming te zijn tussen wat België op politiek-militair vlak doet en wat de gewesten, wat ook hun bevoegdheid is, op het commerciële vlak doen.

Minister-president, kunt u hier wat toelichting bij geven? Moeten we misschien vaststellen dat we in dergelijke situaties noodgedwongen altijd wat achterop blijven hinken?

De voorzitter: Mevrouw Pehlivan heeft het woord.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Voorzitter, de vraag om uitleg van de heer De Gucht lijkt me heel interessant. Dit geldt immers niet enkel voor Libië: we moeten dit veel breder bekijken. Wat het standpunt van België en van Vlaanderen betreft, verwijs ik ook naar de vraag om uitleg die de heer Hendrickx nog zal stellen. We moeten beide vragen om uitleg in feite aan elkaar koppelen.

Vlaanderen kan economisch investeren. Het gaat echter om meer. We kunnen ook politieke standpunten over de democratisering van de Arabische landen innemen – dit natuurlijk gedeeltelijk afhankelijk van de mate waarin we ginds een aantal werkingen kunnen uitbouwen. Een economische werking maakt hier deel van uit.

Naar aanleiding van deze vraag om uitleg kan hierover tijdens de interministeriële conferentie Buitenlands Beleid misschien eens een breder debat worden gevoerd. De vraag is wat we op federaal vlak nog te zeggen hebben. Indien we dergelijke belangen moeten verdedigen, moet dit op het niveau van de Belgische overheid gebeuren. We moeten echter eerst ons standpunt tijdens een gezamenlijke bijeenkomst kunnen doorgeven. We moeten dit in elk geval breder zien dan enkel een vraag om uitleg over de situatie in Libië.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, ik moet eerst opmerken dat ik om 17.00 uur op de Heizel moet zijn. Ik moet de prijs voor Ondernemer van het Jaar uitreiken. Het zou spijtig zijn indien de premier, die daar nu allicht al is, deze prijs zou moeten uitreiken. *(Gelach)*

Aangezien de heer De Gucht hier al een hele tijd aanwezig is, zal ik uit respect tekst en uitleg geven. Ik wil hier gerust volgende week op terugkomen en de zaak dan wat ruimer schetsen. Ik zal nu in elk geval al zijn vragen beantwoorden.

Tussen 26 april 2011 en 4 oktober 2011 verbleef de handelssecretaris in Tunis. Sinds 4 oktober 2011 is hij opnieuw in Tripoli. De Belgische ambassade, waar ook het kantoor van F.I.T. is gevestigd, opent pas midden oktober 2011 opnieuw de deuren. Om die reden werkt de handelssecretaris voorlopig thuis.

Zodra zijn telefoon, internetverbinding en gsm niet meer werkten, heeft de handelssecretaris verzocht zijn werkzaamheden vanuit Tunis verder te zetten. Tussen 26 april 2011 en 4 oktober 2011 heeft de handelssecretaris vanuit Tunis contact met onze bedrijven gehouden. Hij is op elk moment bereikbaar geweest. Hij is de vragen van bedrijven permanent blijven beantwoorden. Ik heb vernomen dat de handelssecretaris al zijn taken heeft kunnen uitvoeren.

Ongeveer 350 Vlaamse bedrijven exporteren naar Libië. Rechtstreekse contacten tussen Vlaamse bedrijven en hun Libische handelspartners waren tijdens de revolutie onmogelijk. Eind september 2011 zijn in Brussel de zogenaamde ‘contactdagen Libië’ georganiseerd. Tijdens die dagen konden Vlaamse ondernemingen hun exportplannen ten aanzien van de Libische markt met de handelssecretaris bespreken. Hij heeft toen vastgesteld dat de meeste bedrijven hun exportactiviteiten zo snel mogelijk opnieuw willen starten. Aangezien de bedrijven hierbij natuurlijk rekening met de veiligheidssituatie moeten houden, is het momenteel nog onduidelijk in welke mate dit haalbaar is.

In eerste instantie zal de handelssecretaris zijn officieel en privaat netwerk opnieuw moeten uitbouwen. Hij is hiervoor grotendeels afhankelijk van de benoeming van een nieuwe regering door het overgangsregime. Het valt op voorhand moeilijk in te schatten hoe lang dit zal duren. De handelssecretaris schat dat dit een drietal maanden in beslag zal nemen.

Om de contacten tussen bedrijven opnieuw te verzekeren, wordt overwogen samen met de andere gewesten in de eerste helft van 2012 een zakenreis naar Libië te organiseren. Tijdens de contactdagen is alvast gebleken dat hiervoor bij de bedrijven zeer veel belangstelling bestaat.

De situatie in Libië valt niet met de situatie in Tunesië of in Egypte te vergelijken. Daardoor kunnen we hier weinig bruikbare lessen uit trekken. De ervaring die F.I.T. in Egypte, Tunesië

en Libië heeft opgedaan, wordt wel gebruikt om een plan op te stellen dat de continuïteit van de dienstverlening van F.I.T. in het buitenland moet garanderen. Een belangrijk element van dit business continuity management (BCM) houdt in dat de Vlaamse overheid er op elk moment voor moet zorgen dat het personeel en het gezin waartoe dat personeel behoort op een veilige plaats worden ondergebracht en dat de personeelsleden in de best mogelijke omstandigheden verder moeten kunnen werken. Dit moet in overleg met onze ambassade gebeuren. Bovendien moeten goede contacten met de bedrijven gewaarborgd blijven.

Voorzitter, ik weet dat ik me tot een kort antwoord beperk. Indien u me dat toestaat, ben ik bereid volgende week het breder verband te schetsen. Nu moet ik trachten op tien minuten de Heizel te bereiken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■